

Slovenská obchodná inšpekcia (ďalej len „SOI“) ako orgán dohľadu nad trhom nad dodržiavaním povinností hospodárskych subjektov, ktoré uvádzajú alebo sprístupňujú na trhu stavebné výrobky, vykonala na jeseň roku 2022 celoslovenskú kontrolnú akciu zameranú na kontrolu dymových signalizačných zariadení.

Cieľom celoslovenskej kontrolnej akcie bolo preveriť plnenie stanovených požiadaviek v zmysle zákona č. 133/2013 Z. z. o stavebných výrobkoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov a Vyhlášky MDVRR SR č. 162/2013 Z. z., ktorou sa ustanovuje zoznam skupín stavebných výrobkov a systémy posudzovania parametrov v znení vyhlášky MDVRR SR č. 177/2016 Z. z. (ďalej len „vyhláška“) v sortimentnej skupine - dymové signalizačné zariadenia, uvedené a sprístupnené na trhu SR. Na trhu sú dymové signalizačné zariadenia sprístupňované aj pod názvami ako dymové hlásiče, detektory dymu či dymové poplašné zariadenia.

Základnou funkciou požiarnej signalizácie je čo najrýchlejšie identifikovať požiar a vyslať signál, aby sa mohli vykonať opatrenia na jeho elimináciu a bezpečnú evakuáciu stavebného objektu užívateľmi. Jedným z druhov požiarnej signalizácie sú dymové signalizačné zariadenia. Dymové signalizačné zariadenia patria do harmonizovanej časti stavebných výrobkov, na ktoré sa vzťahujú podmienky Nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 305/2011, ktorým sa ustanovujú harmonizované podmienky uvádzania stavebných výrobkov na trh a ktorým sa zrušuje smernica Rady 89/106/EHS (ďalej len

„Nariadenie (EÚ) č. 305/2011“).

Tieto stavebné výrobky v zmysle vyhlášky sú zaradené do skupiny 4206 Komponenty zariadení požiarnej signalizácie, ktoré nie sú zahrnuté v skupinách 4201 až 4205 – hlásiče dymu, tepla a plameňa, ústredne požiarnej signalizácie, zariadenia na prenos poplachového signálu vrátane ochrany proti skratu prenosových ciest, poplachové zariadenia, vstupné a výstupné zariadenia, tlačidlové hlásiče a súvisiace napájacie zariadenia. Posudzovanie a overovanie nemennosti parametrov sa vykonáva v systéme 1.

Obsahom kontroly bola najmä kontrola plnenia technických požiadaviek zo strany výrobcov dymových signalizačných zariadení, ale aj kontrola povinného označovania či sprievodnej a technickej dokumentácie.

Pred uvedením dymového signalizačného zariadenia na trh, musí výrobca zabezpečiť najmä posúdenie nemennosti parametrov predpísaným spôsobom, vydať vyhlásenie o parametroch, označiť výrobok CE, ako aj ďalšími povinnými údajmi v zmysle Nariadenie (EÚ) č. 305/2011.

Dymové signalizačné zariadenie tak musí byť viditeľne, čitateľne a nezmazateľne označené minimálne týmito údajmi:

- označením CE a sprievodnými údajmi za CE, ktoré sú:
 - dve posledné číslice roku, v ktorom sa CE prvýkrát pripojilo,
 - jedinečný identifikačný kód typu výrobku,
 - referenčné číslo vyhlásenia o parametroch,
 - úroveň alebo trieda deklarovaných parametrov,
 - odkaz na uplatnenú harmonizovanú technickú špecifikáciu,
 - identifikačné číslo notifikovanej osoby,
- menom, registrovaným obchodným menom alebo ochrannou známkou výrobcu a jeho kontaktnou adresou,
- menom, registrovaným obchodným menom alebo ochrannou známkou dovozcu (ak existuje) a jeho kontaktnou adresou,
- typovým číslom, číslom výrobnéj dávky alebo sériovým číslom, alebo iným údajom, ktorý umožní jeho identifikáciu.

Poznámka

Na dymové signalizačné zariadenia sa môžu vzťahovať aj ďalšie požiadavky iných harmonizačných právnych predpisov Európskej Únie, napr. Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2011/65/EÚ z 8. júna 2011 o obmedzení používania určitých nebezpečných látok v elektrických a elektronických zariadeniach (RoHS). Tieto požiadavky však neboli predmetom kontroly.

Výsledky kontrolnej akcie

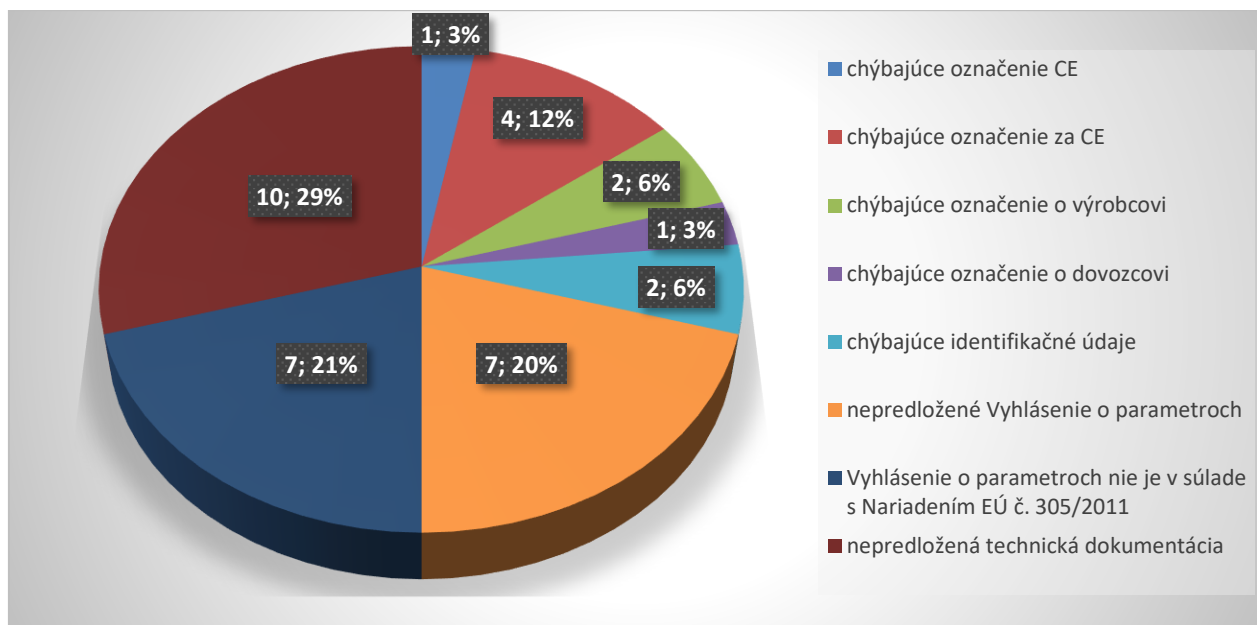
V sledovanom období vykonala SOI kontroly v **46 prevádzkových jednotkách** (ďalej len „PJ“) v rámci celého Slovenska. Všetky kontrolované hospodárske subjekty boli v postavení distribútora. Nedostatky boli zistené v **12 PJ**, čo predstavuje **26 %**. Celkovo bolo prekontrolovaných spolu **42 druhov** dymových signalizačných zariadení, pričom nedostatky boli zistené pri **15 druhoch** v celkovej hodnote **503,65 €**, čo predstavuje **35,7%**.

Najčastejšie zisťovaným nedostatkom bola nepredložená technická dokumentácia a nepredloženie Vyhlásenia o parametroch, resp. toto nebolo v súlade s Nariadením (EÚ) č. 305/2011. Spolu tieto 2 nedostatky tvorili takmer **71 %** z celkového počtu zistených nedostatkov. Ďalšie zisťované nedostatky boli:

- chýbajúce povinné označenie o výrobcovi,
- chýbajúce povinné označenie o dovozcovi,
- chýbajúce označenie CE,
- chýbajúce povinné údaje uvedené za označením CE,
- chýbajúce označenie modelom/typom, či iným údajom, ktorý by umožnil identifikáciu dymového signalizačného zariadenia,

- nepredloženie vyhlásenia o parametroch, resp. toto nebolo v súlade s Nariadením (EÚ) č. 305/2011,
- nepredloženie technickej dokumentácie.

Graf č. 1 – Prehľad zistených nedostatkov pri kontrole povinného označovania a sprievodnej a technickej dokumentácie dymových signalizačných zariadení

Kontrola bezpečnosti

V rámci kontrolnej akcie bolo z priamej ponuky pre spotrebiteľa odobratých spolu **10 druhov** dymových signalizačných zariadení na posúdenie ich bezpečnosti a zhody s predpísanými technickými požiadavkami. Výsledky skúšania preukázali, že **2** druhy neboli v súlade s predpísanými technickými požiadavkami, čo predstavuje **20 %**. Išlo pritom o také nedostatky, ktoré predstavujú pre spotrebiteľa závažné riziko ohrozenia bezpečnosti a zdravia. Výrobca 1 druhu bol so sídlom v EÚ a 1 druh mal výrobcu z 3 krajín.

Nevyhovujúce druhy nespĺnili základnú technickú požiadavku, ktorá definuje citlivosť dymového signalizačného zariadenia na požiar. Pri skúškach citlivosti na oheň, tieto výrobky nezareagovali na vybrané dva skúšobné ohne „TF2“ (tlejúce drevo) a „TF5“ (horenie kvapalín, N-heptán).

Na základe výsledkov vykonaných skúšok a hodnotení rizika **ide o nebezpečné výrobky**. Uvedené nedostatky môžu mať za následok, že osoby nebudú upozornené na vzniknutý požiar, čo môže viesť ku škodám nielen na majetku, ale aj k ohrozeniu osôb na zdraví alebo živote, z dôvodu ich udusenía dymom alebo vzniku závažných popálenín.

Vo všetkých prípadoch, kedy dymové signalizačné zariadenie nespĺňalo predpísané požiadavky, umožnili inšpektori SOI prijať kontrolovaným osobám nápravné opatrenia na odstránenie zistených nedostatkov s tým, že do doby ich odstránenia tieto stiahnu z trhu a nebudú ich ďalej sprístupňovať.

V prípade nebezpečných výrobkov boli opatrenia doplnené o povinnosť informovať spotrebiteľov o tomto nebezpečnom výrobku s tým, že spotrebiteľ má pri vrátení nebezpečného výrobku predávajúcemu, u ktorého bol predmetný výrobok zakúpený, právo na vrátenie kúpnej ceny.

O zistených nebezpečných výrobkoch, ktoré predstavujú závažné riziko ohrozenia zdravia, SOI informuje spotrebiteľov na svojej webovej stránke www.soi.sk v sekcii nebezpečné výrobky. Súčasne boli tieto výrobky, po došetrení v celom distribučnom reťazci, hlásené aj do medzinárodného systému SAFETY GATE / RAPEX.

Záver

Cieľom kontrolnej akcie bolo preveriť aktuálny stav dodržiavania technických požiadaviek v sortimentnej skupine dymových signalizačných zariadení. Z celkového počtu 10 druhov odobraných dymových signalizačných zariadení nevyhoveli technickým požiadavkám 2 druhy, ktoré boli vyhodnotené ako nebezpečné výrobky. Napriek tomu, že SOI vykonala celoslovenskú kontrolnú akciu dymových signalizačných zariadení už v roku 2016, súčasná kontrolná akcia preukázala, že naďalej sa na trhu SR sprístupňujú stavebné výrobky, ktoré nespĺňajú základné požiadavky Nariadenia (EÚ) č. 305/2011 a to nielen v povinnom označovaní, či v sprievodnej a technickej dokumentácii, ale aj v technickom vyhotovení. SOI bude pokračovať v kontrolách týchto stavebných výrobkov aj v budúcnosti.